

diverses fases de la capella, la seva lectura resulta entenedora per a qui no està habituat a la terminologia arqueològica.

La segona part està formada per tretze pinzellades d'informació addicional sobre la capella. Hi podem trobar des de capítols amb dades històriques i documentals fins a d'altres que ens informen sobre qui foren els sants que es veneraven en aquell espai sagrat. Són referències que faciliten que la primera part del llibre, on es parla de murs i d'estructures, perdi la fredor de les unitats estratigràfiques i ens faci reviure moments del passat, de manera que la capella de Sant Iscle es converteix en la protagonista de la seva pròpia història.

Així doncs, ens trobem davant una publicació completa. Qui es vulgui aproximar a la capella de Sant Iscle i entendre els treballs que s'hi han dut a terme, amb la lectura d'aquest llibre podrà entreveure les diverses fases de la seva evolució i distingir els elements que formaven part de cadascuna. Però aquells que només vulguin visitar el castell o conèixer aquell element patrimonial del poble també poden llegir el llibre i descobrir-hi alguna cosa més enllà de les seves ruïnes.

Marta Pi Vázquez

Dos segles més tard

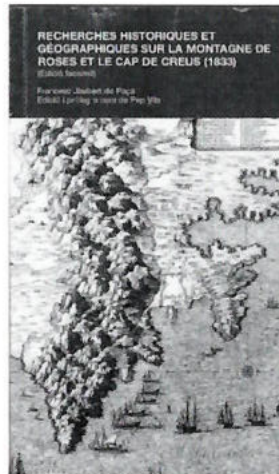
JAUVERT DE PAÇÀ, Francesc.

Recherches historiques et géographiques sur la montagne de Roses et le Cap de Creus (1833).

Edició facsímil a cura de Pep Vila.
Institut d'Estudis Gironins.
Girona, 2007. 134 p.

Si avui dia hom comentés a qualsevol historiador, investigador o erudit la possibilitat que la seva obra escrita fos estudiada un parell de segles més tard, i poc després reeditada, amb tota probabilitat obtindríem un somriure d'incredulitat. Tanmateix, amb tota probabilitat, no podrien evitar un cert desig que aquesta afirmació esdevingués realitat. Perquè, ¿quin lletraferit no s'ha demanat mai des de la solitud del seu escriptori si l'activitat que porta a terme i en la qual esmerça hores d'esforç, tindrà prou qualitat i interès com per atraure lectors, ara i d'aquí uns quants anys?

Doncs, bé, en el cas de l'historiador, jurista i agrònom de la Catalunya del Nord Francesc Jaubert de Paçà (1785-1856), aquesta premissa s'ha acomplert plenament. Sense cap mena de dubte, el treball d'aquest autor no solament ha perdut el seu interès al llarg dels anys, sinó que permet fer-ne noves lectures. Una clara mostra d'això són les recents reedicions d'alguns dels seus treballs i els diversos estudis



fets darrerament sobre aquest autor.

L'obra que ressenyem s'inicia amb un petit pròleg del mateix editor, Pep Vila, que fa d'estudi introductori i ens permet situar l'autor i el llibre en el seu context històric. L'acompanya una bibliografia de les obres de Francesc Jaubert, els estudis existents sobre l'autor i diversos treballs específics sobre la zona del cap de Creus.

Tal com el mateix Jaubert relata al començament del seu llibre, sembla que l'obra neix a partir de la realització d'un plànol sobre la zona del cap de Creus, el qual va decidir acompanyar d'un breu estudi històric i geogràfic per tal de fer-lo més entenedor. En concret, aquest estudi tracta aspectes tan dispars com la topografia de la zona, el relat de la història de la suposada colònia ròdia de Roses o una detallada descripció de

les poblacions de Cadaqués, Port de la Selva, Roses i Llançà. El resultat és un estudi històric, geogràfic, econòmic i, en algun aspecte, social, de la contrada al principi del segle XIX. El més curiós és que precisament el que havia estat l'origen de l'obra, el plànol del cap de Creus, és el treball que més malament ha envellit, ja que ha quedat totalment desfasat. Passa el mateix amb alguns aspectes històrics, com l'argumentació del suposat origen rodí de la vila de Roses, hipòtesi que actualment només és defensada per alguns insignes patriotes locals amb més rauxa que seny.

D'altra banda, l'estudi de Francesc Jaubert resulta d'un valor innegable en la descripció que fa de la situació del país poc després de l'acabament de la Guerra de la Independència i just abans de l'esclat de la primera carlinada. Ens presenta un país encara arruïnada pel recent conflicte bèl·lic, afectat per la fi del comerç amb Amèrica i que tot just inicia el seu redreçament econòmic. En concret, creiem que els paràgrafs que dedica a la decadència comercial dels ports de Roses i Cadaqués són magnífics. I les informacions que dona sobre la producció agrícola de la zona i la descripció del monestir de Sant Pere de Roda són d'un gran valor historiogràfic.

- GONZÁLEZ, Dolores: *La Fageda: Història d'una bogeria*. Barcelona: La Magrana, 2008.
- IBARZ, M. Carme; PALMÉS, Marina; RIPOLL, Ramon; MASFERRER [dibuixos]: *Fornells és el meu poble*. Fornells de la Selva: Ajuntament de Fornells de la Selva / Pedra de Toc, 2008.
- LO CASCIO, Paola; OLIVEIRA, Susanna; VILLARROYA, Joan [dir.]: *Imatges, 1936-1939: Bombs sobre Barcelona*. Girona: El Punt, 2008, 165 p.
- MURLÀ, Josep: *Entre liberals i absolutistes*. Olot / Girona: Quaderns d'Història d'Olot / Diputació de Girona, 2008.
- NADAL i FARRERAS, Joaquim: *Per a una història de Girona. Una bibliografia bàsica*. Girona: CCG Edicions, 2008, 192 p.
- NOGUÉ, Pep [ed.]; VARGAS, Toni [fotografies]: *El Fajol, història i cuina del tresor de la Garrotxa*. Girona: Vatel Edicions, 2008, 81 p.
- OLÒRIZ SERRA, Joan: *L'institut de segon ensenyament de Girona, 1845-1900*. Girona: CCG Edicions, 2008, 266 p.
- PUIG DALMAU, Maria Rosa: *Saber*. Girona: Mínima, 2008, 200 p.
- PUJADES, Pius: *Memòria d'Ifni*. Girona: CCG Edicions, 2008, 316 p.
- PUJOL i CRUELLES, Adrià: *Biografia no autoritzada de Joseph Pujol «El Petòman»*. Girona: CCG Edicions, 2008, 136 p.
- ROSA «ROC», Carmel: *Quan Catalunya era revolucionària (i feia la guerra)*. Girona: CCG Edicions, 2008, 428 p.
- ROSSELL FERRER, Artemi: *La Guerra del Francès a Celrà*. Celrà: Taller d'Història de Celrà, 2008.
- TRIADÓ, Carme; VILLAR, Feliciano: *Envejecer en positivo*. Bellcaire d'Empordà: Aresta, 2008, 153 p.
- VIDAL i PERPINYÀ, Joaquim: *Una mirada en el temps*. Girona: CCG Edicions, 2007.
- VILAMITJANA, Jordi; PETIT, Alfons: *Gironins d'abans del 36*. Girona: CCG Edicions, 2008, 384 p.

En definitiva, ens alegria que aquesta obra s'hagi reeditat i felicitem el seu editor per la tasca realitzada, atès que posa a l'abast dels investigadors un document de gran interès i qualitat fins ara molt difícil de consultar.

Lluís Buscató i Somoza



Fotografies d'abans, records d'enyorança

Àlbum de records. Quatre fotògrafs empordanesos.
Edicions Baix Empordà.
Palafrugell, 2007.
179 pàgines.

Edicions Baix Empordà torna a meravellar-nos amb el segon volum d'*Àlbum de Records*. Aquest cop centrat en les mirades de quatre fotògrafs empordanesos: Jaume Ferrer Massanet, Joan Bonany Marquès, Moisès Dalmau Comet i Pere Palahí Bach-Esteve. Retrats humans i paisatgístics que esdevenen documents excepcionals per testimoniar el nostre passat.

Aquesta nova proposta pot ser molt interessant per tot aquell que desitgi endinsar-se en un viatge en el temps i (re)descobrir un món ja gairebé desaparegut. Escenes quotidianes, escenografies gentils que ens desperten els records i l'enyorament d'un entorn costaner perdut.



Paisatges esplèndids, imatges d'instant, de feina i de lleure realitzades per quatre fotògrafs –injustament no gaire coneguts, sobretot Joan Bonany i Moisès Dalmau– que fan visible el temps, perquè tots quatre aconseguen, no només plasmar l'evolució del medi i l'impacte de les comunitats humanes sobre el paisatge, sinó també transmetre el tarannà i l'esperit de pescadors, treballadors, patrons, pagesos, estiujants, senyores... a través de la fotografia. Si altres grans fotògrafs com Joan Colom, de la generació de Forcano i Català-Roca, buscaven captar les formes de vida de la gent, els quatre fotògrafs que presentem ara recullen la vida quotidiana de la comarca a través d'un mosaic primordial, sociològic, d'imatges antigues plenes de sensibilitat, que aconseguen fer brollar la memòria de la malenconia.

Edicions Baix Empordà ha realitzat una tasca impe-

cable. Una edició i un disseny gràfic molt acurats. Una petita joia per apassionar-nos amb quatre fotògrafs amb un valor artístic inequívoc i transparent.

David Figarola Pámpano



Una casa al descobert

LÓPEZ MULLOR, Albert [et alii].
Can Saragossa de Lloret de Mar. Estudi arqueològic, històric, artístic i procés de restauració.
Ajuntament de Lloret de Mar, 2008.
158 pàgines.

L'any 2003, amb la publicació d'*El Castell de Sant Joan de Lloret*, l'Ajuntament de Lloret de Mar ja va demostrar la importància dels treballs interdisciplinaris i les possibilitats d'un plantejament divulgatiu que pugui ser ben acollit per públics molt diversos.

Ara, novament dins de la prestigiosa i consolidada col·lecció Es Frares, veu la llum un treball encara molt més interdisciplinari que aquell i amb el component afegit que tracta sobre un immoble singular. Es tracta d'una masia l'origen de la qual es remunta al segle XIV, que ha experimentat diverses reformes arquitectòniques al llarg dels segles, amb una remodelació important al principi del segle XX, una posterior reconversió en establiment